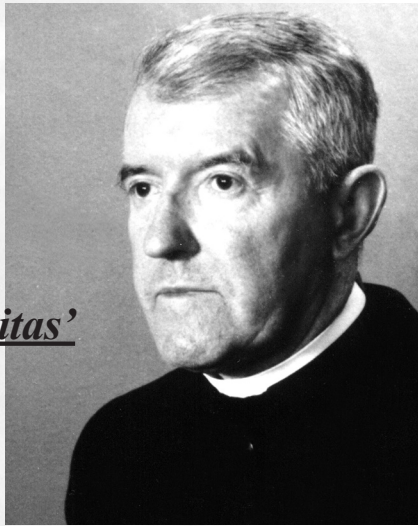

Sjećanje

Piše: JELENA KASIĆ

K KULTURA
 G GLAZBA
 Z OBLJETNICE

Obilježena stota obljetnica rođenja i 20-godišnjica smrti velečasnog Vilima Cecelje te predstavljena knjiga 'Vilim Cecelja - utjelovljena hrvatska caritas'

Veliki humanitarac i domoljub

Cecelja je zaređen 26. lipnja 1932. u zagrebačkoj katedrali, postao je odani suradnik blaženika Alojzija Stepinca. Prvu župničku službu obnašao je u Hrastovici. Na Stepinčev zahtjev dobio je prvi veći svećenički zadatak: vođenje novoosnovane župe i izgradnju crkve u zagrebačkom predgrađu Kustošija gdje je komunistička partija bila pustila korijenje. Nakon Drugog svjetskog rata vlč. Cecelja posvetio se duhovnom i humanitarnom radu među hrvatskim iseljenicima i očuvanju uspomene na žrtve bleiburške tragedije

U organizaciji Varaždinske biskupije i Župe Sveti Ilija, u Svetom Iliji kod Varaždina, 3. srpnja 2009. godine održana je komemoracija u povodu stote obljetnice rođenja (24. travnja 1909., Sveti Ilija-Varaždin) i 20-godišnjica smrti (3. srpnja 1989. Salzburg-Austrija) velečasnog Vilima Cecelje. Posmrtni ostaci vlč. Vilima Cecelje preneseni su 26. travnja 1997. iz Salzburga na mjesno groblje u Svetom Iliji.

Vlč. Vilim Cecelja postao je najpoznatiji u hrvatskoj javnosti kao vojni vikar Nezavisne Države Hrvatske, voditelj Hrvatskog Caritasa u iseljeništvu nakon Drugog svjetskog rata te duhovni, intelektualni i organizacijski vođa Počasnog bleiburškog voda u Austriji. Manje je poznato da je vlč. Vilim Cecelja pri kraju Drugog svjetskog rata došao u nemilost Poglavnika NDH dr. Ante Pavelića i vodstva Ustaškog pokreta, otprilike iz istih razloga kao i tadašnji nadbiskup zagrebački Alojzije Stepinac. Kada su komunističke vlasti izvele bl. Alojzija Stepinca 1947. godine pred sud i postavile mu pitanje o vlč. Vilimu Cecelji, odgovor je glasilo: 'Cecelja je uzor svećenik.

I kad bi svi ljudi bili kao on, nikom ni vlas s glave ne bi pala'. Vlč. Cecelja bio je dugogodišnji ravnatelj Hrvatskog Caritasa u emigraciji i mnoštvo prognanih Hrvata, zbog zalaganja za spas njihovoga života i duše, smatralo ga je svecem još za života. Komemoracija u Svetom Iliji započela je molitvom pored groba vlč. Vilima Cecelje i nastavila se svetom misom zadušnicom u župnoj crkvi sv. Ilije. Molitvu i misu, u koncelebraciji s 20-ak svećenika iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i iseljeništvu, predvodio je mons. Josip

Mrzljak, biskup varaždinski.

U prostorijama Pastoralnog centra Vilim Cecelja u Svetom Iliji, potom je održano predstavljanje knjige-životopisa vlč. Vilima Cecelje: 'Vilim Cecelja – utjelovljena hrvatska caritas'. U promocije knjige, pored biskupa Mrzljaka, sudjelovali su autori knjige vlč. Andrija Lukinović i Ivan Pomper (vlč. Lukinović preko tri desetljeća radi u Nadbiskupskom arhivu u Zagrebu, a Pomper, inače član vodstva Počasnog bleiburškog voda, bio je posljednjih godina života vlč. Cecelje jedan od njegovih najpovjerljivijih suradnika), kao i recenzenti prof. em. dr. sc. Bonaventura Duda (poznati prevoditelj Biblije na hrvatski jezik) i dr. sc. Josip Kolanović (umirovljeni ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva). Domaćin svih događanja bio je župnik u Svetom Iliji vlč. Izidor Ferek, dok je voditelj promocije bio vlč. Nedjeljko Pintarić, direktor Glasa Koncila. Pored izlaganja promotora, vlč. Pintarić nazočnima je prikazao brojne fotografije vlč. Vilima Cecelje kao i izvatke iz audiozapisa njegova opširnog životnog svjedočanstva.

Bliski suradnik blaženog Alojzija Stepinca

Vilim Cecelja zaređen je 26. lipnja 1932. u zagrebačkoj katedrali i nakon kratkog vremena postao je vrlo odani suradnik kasnijeg zagrebačkog nadbiskupa i današnjeg hrvatskog blaženika Alojzija Stepinca. Nakon nekoliko godina kapelovanja u Zagorju, Cecelja je prvu župničku službu dobio u rujnu 1935. u Hrastovici kod Petrinje. Tamo je vlč. Cecelja upoznao neke od članova domovinskog krila Ustaškog pokreta (dr. Mirko Puk, dr. Mirko Jerec i dr.), što će kasnije, pored njegove apsolutne odanosti Katoličkoj crkvi i svećeničkom pozivu, bitno odrediti njegovu daljnju sudbinu. Cecelja je, naime, kao hrvatski domoljub osjećao sve tegobe pod kojima živi hrvatski narod pod beogradskom tiranijom pa je sa simpatijama gledao na konspirativni pokret koji ga je želio izbaviti iz ropstva. Vlč. Cecelja je, na zahtjev bla-

VELEČASNI VILIM CECELJA
u društvu oca Vladimira Vincea i Svetog Oca Pavla VI.

ženog Alojzija Stepinca, tada zagrebačkog pomoćnog biskupa, u lipnju 1939. dobio prvi veći svećenički zadatak: vođenje novoosnovane župe i izgradnju crkve u zagrebačkom radničkom predgrađu Kustošija gdje je komunistička partija bila pustila duboke korijenje i gdje je jedno vrijeme pred Drugi svjetski rat svoje utočište bio pronašao i Josip Broz Tito. Cecelja je jednu i drugu zadaću uspješno obavio: župu je, usprkos

Kad su komunističke vlasti izvele bl. Alojzija Stepinca 1947. godine pred sud i postavile mu pitanje o vlč. Vilimu Cecelji, odgovor je glasio: 'Cecelja je uzor svećenik. I kad bi svi ljudi bili kao on, nikom ni vlas s glave ne bi pala'

jakom otporu komunističke organizacije, postavio na čvrste noge već nakon nekoliko mjeseci, a crkvu je, usprkos skorim ratnim neprilikama i novim obvezama, također uspio izgraditi. Crkva je nazvana prema hrvatskom blaženiku Nikoli Taveliću, a 14. studenoga 1943. blagoslovio ju je pomoćni zagrebački biskup Josip Lach. Došavši za župnika u Kustošiju, vlč. Cecelja upoznao je vođe domovinskog krila Ustaškog pokreta (dr. Milu Budaka, dr. Mladena Lorkovića, pukovnika Slavka Kvaternika i dr.). Na njihov prijedlog dr. Ante Pavelić pozvao je vlč. Vilima Cecelju da novoosnovana vlada Nezavisne Države Hrvatske 16. travnja 1941. upravo pred njim položi svečanu prisegu. Kratko nakon toga Poglavnik NDH dr. Pavelić imenovao je vlč. Cecelju vojnim vikarom, ali kako to imenovanje nije bilo pravilno izvedeno, Vatikan je vojnim vikarom u NDH imenovao tadašnjeg zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, a ovaj je odmah kao svog pomoćnika odredio vlč. Cecelju. Međutim, premda je vlč. Cecelja svoju dužnost revnosno obavljao i radovao se uspostavi neovisne hrvatske države, s vremenom je postajao sve nezadovoljniji politikom dr. Pavelića i Vlade NDH,

BISKUP VARAŽDINSKI MONS. JOSIP MRZLJAK
predvodio je misu zadušnicu za pokojnog velečasnog Vilima Cecelja

uglavnom zbog istih razloga kao i u slučaju bl. Alojzija Stepinca (primjeric: nekritičko prihvaćanje nametnutih rasnih zakona, nerazumno otvaranje fronte prema pravoslavcima gdje je bilo i gdje nije bilo potrebno, učestalo neljudsko ponašanje prema zarobljenicima u logorima i slično). Otvoreno nezadovoljstvo vlč. Cecelje kulminiralo je krajem 1943. i početkom 1944. godine do te mjere da mu je iz vrha Ustaškog pokreta (vjerojatno od ministra unutarnjih poslova dr. Andrije Artukovića) skrenuta pažnja kako mu je i život u opasnosti. Uz pomoć prijatelja dr. Milovoja Mostovca, zapovjednika Vojno-odgojnog ureda NDH u Beču, koji je bio u vrlo prijateljskim odnosima s novoimenovanim ministrom vojske NDH, ustaškim pukovnikom Antom Vokićem, vlč. Cecelja biva razriješen dužnosti vojnog vikara te je 20. travnja 1944. imenovan ravnateljem Odjela za duhovnu skrb pri prije spomenutom uredu. Vlč. Cecelja narednih je mjeseci nekoliko puta dolazio u Zagreb s dramatičnim porukama da bi bezuvjetno vezivanje sudbine NDH uz Treći Reich moglo odvesti hrvatsku državu i narod u katastrofu. U vrhu Ustaškog pokreta nije bilo prevelikog sluha za takva i slična upozore-

nja, možda i uslijed spoznaje o nedovoljnoj sposobnosti i mogućnosti da se bitno utječe na predstojeći tijek povijesti. Štoviše, vlč. Cecelja u određenim je krugovima bio proglašen defetistom i o njegovu ponašanju je obaviješten austrijski ured Gestapoa koji je planirao njegovo uhićenje. Taj plan je preduhitrio ulazak Crvene armije u Beč i kapitulacija Trećeg Reicha. O tim događajima vlč. Cecelja ostavio je osobno svjedočanstvo koje je, prema njegovoj želji objavljeno nakon njegove smrti u Hrvatskoj reviji, br. 4/1990., koja je za vrijeme Jugoslavije izlazila u Barceloni (Moja sjećanja na uzoritoga kardinala Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa).

Godinu i pol dana vlč. Cecelja proveo u zarobljeničkim logorima

Vlč. Vilim Cecelja ostaje u emigraciji i, nakon saznanja o stradanju Hrvata u bleiburškoj tragediji, uvida probleme među hrvatskim izbjeglicama koji će naći spas u iseljenuštvu – neimaština, glad i neizvjesna sudbina. Kraj Drugog svjetskog rata vlč. Cecelja dočekao je kao voditelj Hrvatskog Crvenog križa u Austriji

koji su američke okupacijske vlasti ukinule krajem kolovoza 1945. premda je imao odobrenja za rad od centrale međunarodnog Crvenog križa u Švicarskoj. Dva mjeseca kasnije vlč. Cecelja biva uhićen te je godinu i pol dana proveo u raznim zarobljeničkim logorima. Za vrijeme zarobljeničtva vlč. Cecelja teško je obolio, pa je nakon izlaska iz zarobljeničtva proveo dvije godine u raznim bolnicama i sanatorijima. I prije nego što je vlč. Cecelja prizdravio, nastavio je svoju duhovnu i humanitarnu djelatnost među hrvatskim iseljenicima. Kad je o. Vladimir Vince, rođen 15. prosinca 1923. u Đakovu, prvi Hrvat svećenik reda Opus Dei, 1966. imenovan prvim ravnateljem Hrvatske inozemne pastve, izabrao je vlč. Cecelju za najbližeg savjetnika. Na žalost, o. Vince poginuo je u zagonetnoj avionskoj nesreći 5. ožujka 1968. u Peruu. Vlč. Cecelja bio je osoba najvišeg povjerenja kardinala Franje Šepera, nasljednika bl. Alojzija Stepinca na službi zagrebačkog nadbiskupa i kasnijeg predstojnika vatikanske Kongregacije za nauk vjere (na toj dužnosti ga je naslijedio kardinal Josip Ratzinger, današnji papa Benedikt XVI.). U pratnji vlč. Cecelje i današnjeg predsjednika Počasnog bleiburškog voda Ilije Abramovića, kardinal Šeper nekoliko je puta za vrijeme Jugoslavije tajno posjetio Bleiburško polje i pomolio se za žrtve Bleiburške tragedije. Cijeli svoj život nakon Drugog svjetskog rata vlč. Cecelja posvetio je duhovnom i humanitarnom radu među hrvatskim iseljenicima i, posebno, očuvanju uspomene na žrtve bleiburške tragedije. Vlč. Cecelja prvi je put posjetio Bleiburško polje u travnju 1953. godine. Nakon toga svake je godine dolazio za Svi svete u Bleiburg do 1964. godine, a nakon toga sve do svoje smrti 1989. i u mjesecu svibnju, za blagdan Majčina dana. Vlč. Vilim Cecelja bio je duhovni, intelektualni i organizacijski vođa Počasnog bleiburškog voda (PBV). Tko zna kako bi se i bi li se uopće vodstvo PBV-a moglo bez njegove pomoći oduprijeti zahtjevima iz Beograda i Londona za zabranom rada i uopće obilježavanjem uspomene na žrtve Bleiburške tragedije. ■